

“2025 YILINDA TÜRKİYE EKONOMİSİ” SEMİNERİ KONUŞMASI ORHAN TURAN, TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKAN 17 Ocak 2025

Değerli Misafirler, Kıymetli Basın Mensupları,

TÜSİAD ve Koç Üniversitesi katkılarıyla kurulan Ekonomik Araştırmalar Forumu’muzun düzenlediği “2025 Yılında Türkiye Ekonomisi” başlıklı konferansımıza hoş geldiniz. TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün burada önümüzdeki dönemin ekonomik gidişatını ve yapılması gerekenleri ekonomideki son gelişmeler çerçevesinde değerlendireceğiz. Kıymetli konuşmacılarımızın katılımları ve katkıları için peşinen teşekkür ediyor, konferansımızın hepimiz için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Değerli Konuklar,

2023 yılında gerçekleştirilen genel seçim sonrası, ekonomi politikalarında önemli bir değişim başladı. 2024 yılı da attığımız önemli adımların meyvelerini toplamaya başladığımız bir yıl oldu. Geride bıraktığımız neredeyse bir buçuk yılda Ülke Risk Primi, Merkez Bankası rezervleri ve cari açık anlamında pek çok başarı elde edildi. Bu süreçte TÜSİAD olarak istişare süreçlerine katkı sağladık ve özellikle enflasyon ile mücadele noktasında desteğimizi her zaman vurguladık.

Enflasyonu düşürmenin ilk aşamasında ilerleme sağladığımızı görüyoruz. Ancak şimdi daha zorlu bir süreç başlıyor. Dezenflasyon süreci 2025’te de devam edecek, ancak hedeflenen seviyelere ulaşabilmemiz için bütüncül bir bakış açısıyla hareket ederek para politikasını daha uyumlu bir mali politika ve yapısal reformlarla desteklememiz gerekiyor. Bunun için enflasyonla mücadele konusunda sağlanan toplumsal mutabakatı bozacak adımlardan kaçınılmalı, para politikasının doğru işleyişinden ve Merkez Bankası bağımsızlığından ödün verilmemeli, gelirler ve maliye politikasını da içeren daha kapsamlı bir uzun vadeli program tasarlanmalı, enerji ve tarım-gıda gibi sektörlerde ihtiyaç olan reformlar yapılmalı.

Geçtiğimiz yılda Merkez Bankası’nın başarılı politikası devam ederken, maliye politikası tarafında özellikle kamuda tasarruf ve kayıt dışı ile mücadelede daha güçlü adımlara ihtiyaç duyuyoruz. Benzer şekilde harcama kompozisyonunun çok daha verimli olması gerektiğine inanıyoruz.

Ciddi bir kamu harcama reformu çerçevesinde 3 başlıkta hızlı ve sistematik adım atılmasına ihtiyaç var:

1. Ekonominin etkin işleyişine katkısı olmayan kamu harcama kalemlerinde ciddi tasarrufa gidilmesi.
2. Ekonominin etkin işleyişine destek verecek olan eğitim, teknoloji, üretimin yeniden yapılandırılması gibi alanlarda kamu kaynaklarının artırılması.
3. Sosyal devlet sorumluluğunun doğrudan, açık ve şeffaf uygulanan bir sosyal politika ile yerine getirilmesi.

Kayıt dışı ekonomiyle mücadele konusunun son dönemde kamunun da gündemine ciddi şekilde girmiş olmasını memnuniyetle karşılıyoruz. TÜSİAD olarak bu konuda alınacak önlemlere daha önce olduğu gibi bundan sonra da destek olmaya devam edeceğiz. Kayıtlı mükellefler için vergi oranlarının artırılması veya bu mükelleflere ek vergiler yüklenmesinden ziyade vergilendirilmeyen alanlara yönelik vergi getirilmesini, vergi adaletine zarar veren af uygulamalarından kaçınılmasını, vergi denetimlerinin öncelikle kayıt dışı alanlara odaklanmasını son derece önemsiyoruz. Bu konudaki detaylı önerilerimizi her fırsatta kamu ile paylaşıyoruz ve paylaşmaya devam edeceğiz.

Değerli Konuklar,

Her ne kadar öncü veriler yavaş bir toparlanmaya işaret etse de, sanayi üretimi geçtiğimiz dönemde baskı altında kaldı. Öte yandan iç talepteki soğumanın ne derece yeterli boyutta olduğunu bu konferansımızda da kıymetli katılımcılarla tartışacağız. Sadece para ve maliye politikası ile enflasyonla mücadelede ne derece ilerleme sağlarız bu da yine tartışmayı arzu ettiğimiz konular arasında.

Öte yandan reel kesim bilançolarında bir miktar bozulma yaşadığımız bir süreçten de geçmekteyiz. Bir yandan faiz, kur, enflasyon meselelerine kafa yorarken, diğer yandan dijital dönüşüme yeterince güçlü şekilde entegre olamıyoruz. Önümüzdeki dönemde otomasyona, insan kaynağına, markaya yatırım yapmazsak verimliliğimizi arttıramayacağız ve rekabetçilik avantajımızı kaybedeceğiz. Kalıcı, sürdürülebilir, doğru bölüşülmüş refahın ve ekonomik kalkınmanın sağlanması için hem çok daha köklü reformlar gerekiyor hem de sanayinin bakış açısının değişmesi gerekiyor.

Buradan yola çıkarak, rekabetçilik ve verimlilik konularını daha doğru analiz edebilmek ve somut veriler üzerinden tartışabilmek için, Türkiye'nin rekabet gücüne dair bir veri seti üzerinde çalışıyoruz. Bu çalışmanın ilk sonuçlarını Mart ayında kamuoyu ile paylaşacağız. Mart ayının ardından da oluşturduğumuz endeksi her çeyrekte yayınlamaya devam edeceğiz. Bu önemli çalışma bize, Türkiye'nin ihracat pazarlarında rekabet şartlarının ne durumda olduğunu daha bilimsel şekilde ölçme imkanı verecek.

Değerli Misafirler,

Önümüzdeki dönemde beklentimiz; hukuk devletinin, yargı sisteminin ve demokrasinin güçlendirilmesi, hukuki öngörülebilirliğin sağlanması ve piyasa ekonomisi ilkeleri ile uyumlu politikalar geliştirilmesi, kurumsal kapasite ve bağımsızlığın artması, çağımıza uygun bir eğitim reformunun yapılması, verimlilik ve rekabetçiliğin artması için teknolojik dönüşümün desteklenmesi, sanayide yeşil dönüşümün esas alınması, kayıt dışı ekonomi ile daha etkin bir mücadele.

Bu alanlara ciddi şekilde eğilmediğimiz sürece kısa vadede elde ettiğimiz başarıları uzun vadeli kazanımlara dönüştürme şansımız olmayacak. Bu nedenle TÜSİAD olarak bu alanlardaki yapısal değişimlerin önemin ve aciliyetin her fırsatta vurguluyoruz.

Sözü daha fazla uzatmadan toplantımıza katılımınız için çok teşekkür ediyor, sözü kıymetli panelistlerimize bırakıyorum.